

S sodobnimi digitalnimi aplikacijami do celovitejšega upravljanja kulturne dediščine

Na ljubljanski gradbeni fakulteti so predstavili inovacije za boljše ohranjanje in varovanje kulturne dediščine

Na **Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani** je včeraj potekala mednarodna znanstveno-strokovna delavnica za slovenske deležnike s področja varovanja in ohranjanja kulturne dediščine. Delavnica poteka v okviru evropskega projekta **INCEPTION (EU Obzorja 2020)**, ki je namenjena prikazu uporabe inovativnih informacijsko-komunikacijskih tehnologij in računalniških programov pri varovanju in ohranjanju kulturne dediščine.

Naraščajoča ogroženost kulturne dediščine ustvarja nujno potrebo po čim večji uporabi digitalnih tehnologij za beleženje, dokumentiranje in ohranjanje evropske kulturne dediščine ter spodbujanje njene dostopnosti evropskim državljanom. To dediščino po mnenju mednarodnih strokovnih institucij ogroža več dejavnikov, med katerimi opozarjajo predvsem na naravne nesreče, onesnaževanje, množični turizem, propadanje v daljšem časovnem obdobju, terorizem in vandalizem.

INCEPTION - platforma za upravljanje kulturne dediščine

Kot je v uvodu poudaril predstavnik organizatorja, dr. Roko Žarnić z ljubljanske **Fakultete za gradbeništvo** in geodezijo, ponujajo sodobna informacijsko-komunikacijska orodja številne koristi pri ohranjanju kulturne dediščine. V okvi-

ru projekta je tako nastala posebna platforma **INCEPTION**, ki zaobjema aplikacije obogatene in navidezne resničnosti (AR/VR reality) ter orodja za 3D-modeliranje, obdelavo, upravljanje in posredovanje informacij o kulturni dediščini širši javnosti.

»Ključni cilji platforme so lažji dostop, razumevanje in krepitev zaščite ter ohranjanja kulturne dediščine z laserskim skeniranjem kreiranih 3D-modelov objektov,« je povedala profesorica na oddelku za arhitekturo Univerze v Ferrari Federica Maietti. To je ena izmed glavnih partneric projekta, katerega cilj je poleg varovanja in ohranjanja kulturne dediščine tudi približati in širiti spoznavanje kulturne dediščine med zainteresiranimi deležniki s pomočjo 3D-digitalnih modelov.

»Visokokakovostni in odprti dostopi do digitaliziranih predmetov kulturne dediščine so pomembni za ustvarjanje večjega digitalnega udejstvovanja širše javnosti in spodbujanje uporabe v panogah, kot so inženiring, turizem, izobraževanje, kreativne industrije in tehnološke vede,« je dodal dr. Marinos Ioannides, direktor novoustanovljene Unescove katedre za digitalno dediščino na ciprski tehnološki univerzi v Limassolu, tudi eden izmed partnerjev projekta.

Kulturna dediščina in osebe s posebnimi potrebami

Projekt **INCEPTION** se osredotoča tudi

na to, kako kulturno dediščino približati osebam s posebnimi potrebami. Dr. Jana Šelih z ljubljanske **Fakultete za gradbeništvo** in geodezijo kot predstavnica društva Downov sindrom Slovenije sodeluje tudi v mednarodnem projektu Erasmus+, DS-AGEING, ki je namenjen povečanju kompetenc odnosov, spretnosti in znanja ljudi z Downovim sindromom, starejših od 30 let. Dr. Šelihova meni, da so projekt **INCEPTION** in njegovi rezultati, zlasti testna platforma, dragocen prispevek k uspešnejšemu vključevanju oseb z Downovim sindromom v raznolika okolja. »S tem se lahko zagotovi višja kakovost življenja takšnih oseb, saj se krepi njihova samoiniciativnost, zanimanje za okolico v znanem in tujem okolju, prav tako pa se veča tudi njihovo znanje o kulturni dediščini, kar bogati njihova življenja.«

Tudi mag. Roman Rener z Geodetskega inštituta Slovenije vidi rezultate projekta **INCEPTION** kot eno od možnosti približevanja kulturne dediščine različnim ranljivim skupinam. Geodetski inštitut namreč izvaja projekt »Multimodalna mobilnost oseb z različnimi oviranostmi,« v katerem so razvili metodologijo in standarde za učinkovit sistem prostorskih podatkov, ki podpira mobilnost ranljivih skupin. Mag. Rener vidi povezavo obeh projektov kot odlično priložnost za izmenjavo mednarodnih izkušenj in razvoj novih storitev, ki bi olajšale in obogatile življenje različnim ranljivim skupinam.

Devet reprezentativnih primerov

Projekt **INCEPTION**, ki ga je v celoti financirala Evropska unija, je stal štiri milijone evrov. Septembra letos bodo končane tudi študije predstavitvenih primerov, prek katerih bodo uporabniki videli lastnosti, koristi in učinkovitost te platforme. Izbrani predstavitveni primeri so reprezentativni za različne vsebinske skupine kulturne dediščine: arheološka najdišča, monumentalni kompleksi, zgodovinske arhitekturne zgradbe, muzeji, tehnična kulturna dediščina. Ti primeri so:

- stare kamnite vasi v Dalmaciji, Hrvaška;

- Castillo de Torrelatón, Valladolid, Španija;
- akropola Erimokastro, Rodos, Grčija;
- Istituto degli Innocenti, Firence, Italija;
- Villa Klonaridi, Atene, Grčija;
- Saint Nicholas Chapelin, Obergum, Nizozemska;
- cerkev Panagia Phorvotissa (Asinou), vas Nikitari, Troodos, Ciper;
- Zgodovinski arhivi - Muzej Hidre (HAMH), Grčija;
- Tehnični muzej Nikola Tesla, Zagreb, Hrvaška.

Počastitev stoletnice Univerze v Ljubljani

■ Delavnica o varovanju in ohranjanju kulturne dediščine je bila eden izmed dogodkov, ki jih ljubljanska gradbena fakulteta v sodelovanju s Slovenskim društvom za potresno inženirstvo in Geodetskim inštitutom Slovenije organizira ob počastitvi stoletnice Univerze v Ljubljani in Tehniške fakultete, ki je bila predhodnica ljubljanske **Fakultete za gradbeništvo** in geodezijo.

Dr. Roko Žarnić, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo:
S sodobnimi informacijsko-komunikacijskimi orodji lahko dobimo številne koristi pri ohranjanju kulturne dediščine.

